

Usporedbe I

Uvod

Iako je u japanske pridjeve upakirano više informacija nego u hrvatskom jeziku, naši pridjevi obavljaju jednu funkciju koju japanski nemaju - usporedbu. Oblici pridjeva za usporedbu zovu se *komparativ* (npr. *dobar* → *bolji*) i *superlativ* (npr. *dobar* → *najbolji*). Uočimo kako za upotrebu komparativa trebamo dvije stvari - kažemo li da je nešto *bolje*, prirodno je pitati se *od čega*.

Čestica より za usporedbu

U jednostavnom slučaju, česticom より možemo dati odgovor na pitanje *od čega* iz prethodnog odlomka. Međutim, ova čestica ima nekoliko različitih upotreba pa će nam za ispravno tumačenje biti potreban i predikat uz kojeg se veže. Ako je predikat uz kojeg se čestica より veže pridjev, onda taj pridjev shvaćamo kao komparativ, a ono što je označeno česticom kao odgovor na pitanje *od čega*. Pogledajmo primjere:

猫は犬より かわいい。 *Mačke su slatkije¹ od pasa.*
 武くんは花子ちゃんより 背が高い。 *Takeši je viši od Hanako.*

Uzevši u obzir sličnu prirodu pridjeva i priloga, nije iznenađujuće da na sličan način možemo uspoređivati i opise radnji. Na koja pitanja odgovaraju podcrtane riječi u sljedećim primjerima?

犬は猫よりたくさん 食べる。 *Psi jedu više od mačaka.*
 花子ちゃんは武君より数学がよく 分かる。 *Hanako razumije matematiku bolje nego Takeši.*

U japanskom je uobičajeno reći da (nam) je nešto bolje od nečega, misleći u kontekstu na razna srodna značenja koja nisu povezana s onim što bismo očekivali od hrvatskog prijevoda:

犬を買ってあげようか? *Hoćeš li da ti kupim psa?*
 犬より猫がいい。 *Radije bih mačku nego psa. dosl. Mačka je bolja od psa.*

Međutim, ovo nije čvrsto vezano uz česticu より - često ćemo u govornom jeziku tako izražavati svoje želje i preference:

何が食べたい? *Što želiš jesti?*
 アイスクリームがいい。 *Može sladoled. dosl. Sladoled je dobar.*

Kad govorimo o dvije stvari, često je običaj na njih se referirati imenicom ほう(方). U hrvatskom sličnu funkciju obavljaju riječi *jedan* i *drugi*; prirodno nam je govoreći o dvije stvari reći da je *jedna* ovakva, a *druga* onakva. S obzirom da u usporedbi gotovo uvijek pričamo o dvije stvari, često se uz drugu od dvije stvari - (onu koja je *veća*, *bolja*, *viša* itd.) pojavljuje ほう. Što pristojniji želimo biti, to je veća vjerojatnost da će se ほう pojaviti. Pogledajmo primjere:

私は猫より犬のほうが 好きです。 *Meni su psi draži od mačaka.*
 お寿司よりもアイスクリームのほうが 食べたいです。 *Sladoled mi se jede više čak i od sušija.*

¹Jer *slade* ima potencijalno neugodne implikacije.